

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 16/2004 vp

Hallituksen esitys vuoden 2004 toiseksi lisätalousarvioksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä syyskuuta 2004 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen vuoden 2004 toiseksi lisätalousarvioksi (HE 172/2004 vp).

Lisätalousarvioaloitteet

Tähän esitykseen ei liity lisätalousarvioaloitteita.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja tarkastusjaostossa, verojaostossa, liikennejaostossa sekä kauppa- ja teollisuusjaostossa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Hallitus ehdottaa perusradanpidon määrärahoihin 25 miljoonan euron lisäystä, joka osoitetaan muun muassa rataosuuksien Siilinjärvi—Viinjärvi sekä Pieksämäki—Kuopio kunnostukseen.

Työt on tarkoitus käynnistää välittömästi lisätalousarvion tultua voimaan.

Määräraha on rataverkon kunnon kannalta välttämätön. On myös tärkeää, että lisätalousarvion antaminen ajoitettiin jo alkusyksyyn, jolloin lisärahoitusta ehditään käyttää vielä ennen talven tuloa. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen menettelytapaan, jolla perusradanpidon rahoituksesta on kuluvana vuonna huolehdittu.

Perusradanpidon määrärahataso oli ilmeisen alimitoitettu jo vuoden 2004 talousarvioesityksessä, jossa korvausinvestointeihin osoitettiin 106,4 miljoonaa euroa, kun todellisen määräraharapen arvioitiin olevan noin 170 miljoonaa euroa. Hyväksyessään talousarvion eduskunta edellytti, että hallituksen tulee arvioida

perusradanpidon todellinen määräraharave ja osoittaa tarvittavat määrarahat vuoden 2004 ensimmäisessä lisätalousarviossa (VaVM 39/2003 vp). Eduskunta kiinnitti radanpidon määrärahavajeeseen huomiota myös käsitellessään vuosien 2005—2008 määrärahakehyksiä koskevaa valtioneuvoston selontekoa. Valiokunta piti tuolloin välttämättömänä, että VR:n voitontuloutus suunnataan täysimääräisesti perusradanpidon rahoitukseen (VaVM 3/2004 vp). VR:n voitontuloutus oli noin 40 miljoonaa euroa, mutta ensimmäisessä lisätalousarviossa siitä osoitettiin perusradanpitoon vain 15 miljoonaa euroa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan määrärahataso jäi edelleen epärealistisen alhaiseksi, mikä toteutuessaan olisi johtanut muun muassa ratatöitä tekevän henkilöstön lomautuksiin.

Nyt annetun lisätalousarvion myötä korvausinvestointeihin osoitetaan tänä vuonna runsaat 150 miljoonaa euroa. Valiokunnan mielestä määrärahatasoa voidaan nyt pitää tyydyttävänä. Valiokunta ei voi kuitenkaan pitää hyvän hallintotavan mukaisena sitä menettelytapaa, jonka hallitus on valinnut perusradanpidon määrärahojen budjetointiin. Lyhytjänteinen rahoitus vaikeuttaa muun muassa junaliikenteen ja rakentamisen yhteensovittamista, nostaa radanpidon kustannuksia ja aiheuttaa kohtuutonta epävarmuutta ratatöistä vastuussa oleville tahoille.

Eduskunta on toistuvasti todennut, että väyläverkon rahoituksen tulee olla nykyistä pitkäjänteisempää. Hyväksyessään vuosien 2005—2008 määrärahakehyksiä koskevan selonteon eduskunta edellytti, että hallitus kiinnittää nykyistä enemmän huomiota liikennepolitiikan pitkäjänteisyyteen ja laatii väyläinvestointiohjelman toteuttamisen mahdollistavan, eri liikennemuotoja koskevan pitkäjänteisen rahoitussuunnitelman.

Valiokunta viittaa edellä mainittuun lausumaan ja kiirehtii pitkäjänteisen rahoitussuunnitelman laatimista.

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Yrityspolitiikka

42. Finnvera Oyj:n korkotuet (arviomääräraha)

Lisätalousarviesityksessä ehdotetaan Finnveran korkotukivaltuuksien korottamista yhteensä 40 miljoonalla eurolla. Tarkoituksena on korottaa 20 miljoonalla eurolla sekä alueellisen että erityiskorkotuen piirissä olevien lainojen myöntämisvaltuutta. Valtuuksien korotus on tarpeen Finnveran rahoitusmahdollisuuksien turvaamiseksi, sillä lainojen kysyntä on ollut arvioitua suurempaa.

Valiokunta pitää myöntämisvaltuuksien korotusta tärkeänä ja perusteltuna. Finnveran rahoituspalveluiden avulla voidaan kehittää yritysten kotimaan toimintoja sekä edistää elinkeino- ja aluepoliittisten tavoitteiden toteutumista. Finnveran myöntämällä rahoituksella edistetään myös uusien työpaikkojen syntymistä.

Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota korkotuellisten lainojen myöntämisvaltuuksien korotusta koskevan menettelyn kankeuteen. Eduskunta päättää vuosittaisesta myöntämisvaltuudesta hyväksyessään valtion talousarvion, ja valtuuksiin tarvittavista muutoksista voidaan päättää vain lisätalousarvion yhteydessä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan menettely on käytännön toiminnan kannalta liian kankea ja Finnveran rahoitusmahdollisuuksia hidastava. Valiokunta katsoo, että jatkossa tulisi selvittää mahdollisuudet valtuusmenettelyn muuttamiseksi nykyistä joustavammaksi.

YHTEENVETO

Hallituksen esityksen mukaan ehdotetaan tuloarvioihin (ilman nettolainanottoa ja velanhallintaa) nyt 407 000 000 euron lisäystä, määrärahoihin 31 460 000 euron lisäystä ja nettolainan-

ottoon ja velanhallintaan 375 540 000 euron vähennystä.

Ehdotettujen muutosten jälkeen olisivat kulu-
van vuoden budjetoidut tuloarviot ja määrärahat
varsinainen talousarvio ja ensimmäinen lisä-
talousarvio huomioon ottaen seuraavat

— tuloarviot 36 926 314 000 euroa (ilman
nettolainanottoa ja velanhallintaa)
— määrärahat 36 990 314 000 euroa
— nettolainanotto ja velanhallinta 64 000 000
euroa.

PÄÄTÖSEHDOTUS

Edellä lausuttuun viitaten ja muilta osin halli-
tuksen esityksen perusteluihin yhtyen valtio-
varainvaliokunta ehdottaa,

*että lisätalousarviota sovelletaan 4 päi-
västä lokakuuta 2004 alkaen.*

*että ehdotus vuoden 2004 toiseksi lisä-
talousarvioksi hyväksytään hallituksen
esityksen mukaisena ja*

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Iivo Polvi /vas
vpj.	Matti Ahde /sd	Markku Rossi /kesk
jäs.	Christina Gestrin /r	Matti Saarinen /sd
	Jyri Häkämies /kok	Anni Sinnemäki /vihr
	Kyösti Karjula /kesk	Irja Tulonen /kok
	Jari Koskinen /kok	Kari Uotila /vas (osittain)
	Pekka Kuosmanen /kok	Jukka Vihriälä /kesk
	Reijo Laitinen /sd	vjäs. Mikko Immonen /vas (osittain)
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	Esko Kiviranta /kesk (osittain)
	Mika Lintilä /kesk	Eero Lämsä /kesk (osittain)
	Pirkko Peltomo /sd	Tuija Nurmi /kok

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyissä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Alpo Rivinoja
valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen